

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «Науково-практичний медичний реабілітаційно-діагностичний центр» МОЗ України
Донецький національний медичний університет
Харківський національний університет радіоелектроніки
Національний університет «Одеська юридична академія»
Інститут проблем ендокринної патології ім. В.Я. Данилевського
Київський медичний університет
ГО «Всеукраїнська професійна психіатрична ліга»
ГО «Українська технологічна академія»

Медико-психологічні та інформаційні аспекти реабілітації і абілітації людини

*За загальною редакцією Заслуженого лікаря України,
професора О.А. Панченка*

Київ
КВІЦ
2020

Магдисюк Л.І.,¹ кандидат психологічних наук,
доцент кафедри практичної та клінічної психології

Павлова Б.В.,² практичний психолог КЗВО

¹Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки,
Луцьк, Волинська обл., Україна

²«Волинський медичний інститут»,
Луцьк, Волинська обл., Україна

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАКТИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ ДО РОБОТИ В МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ

Актуальність роботи. На сьогоднішній день професія практичного психолога має практичне застосування в багатьох професійних сферах. Відповідно, професійна реалізація фахівця-психолога у медичних закладах широко розповсюджена на наших теренах. Проте існування безпосередньої посади практичного психолога в будь-якому медичному закладі зобов'язує заклади підготовки цих фахівців не лише розвивати їх компетентність у даній сфері, а й готувати фахівців, котрі зможуть психологічно допомагати пацієнтам у медичних закладах та самі будуть готові психологічно до виконання професійних обов'язків у них. Саме тому в нашому теоретичному дослідженні ми вивчаємо особливості психологічної професійної підготовки практичних психологів до професійної діяльності в медичних закладах.

Метою нашого теоретичного дослідження є психологічні особливості професійної підготовки практичних психологів до роботи у медичних закладах.

У контексті нашого теоретичного дослідження ми, перш за все, хочемо звернути увагу, що практичний психолог у медичному закладі є фахівцем, котрий бере безпосередню участь у лікувальному процесі пацієнта в цілому шляхом психодіагностичних та психокорекційних заходів. Мається на увазі, що в тісному співробітництві з лікарем практичний психолог відповідає за психологічну складову лікування пацієнта [3].

Основні результати. Професійним завданням практичного психолога в медичному закладі є проведення діагностичної, консультативної, корекційної та реабілітаційної роботи із пацієнтами та медичним персоналом, а також проведення профорієнтаційної роботи. Установлені завдання дозволяють практичному психологу займатися індивідуальними психологічними дослідженнями, при цьому вивчати вплив лікувального процесу на психіку, поведінку, стани пацієнта. Щодо медичного персоналу, то практичний психолог забезпечує встановлення режиму праці для працівників, що не впливатиме та їхній психічний стан та свідоме виконання професійних обов'язків. Також практичний психолог здійснює консультування працівників і керівників щодо особливостей психологічних проблем управління й організації професійної діяльності. На сьогоднішній день до обов'язків практичного психолога в медичному закладі входить проведення судово-психологічних, медико-психологічних та медико-психіатричних експертиз [5, с.99-102].

Теоретичне дослідження професійних обов'язків практичних психологів у медичному закладі дозволило проаналізувати конкретні психологічні особливості їхньої професійної підготовки, що характеризують практичних психологів як емоційно-стійких, стресостійких, раціональних, мобільних, комунікабельних працівників. У своїй професійній діяльності практичний психолог медичного закладу повинен не лише володіти психологічними знаннями, але й мати медичну підготовку для кращого опанування та виконання професійних обов'язків. Проте професійна діяльність не буде ефективною, коли практичний психолог не матиме психологічної готовності до виконання завдань. Саме тому професійна підготовка практичного психолога до роботи в медичному закладі повинна мати спрямування психологічної готовності до роботи в екстремальних ситуаціях. Це пояснюється тим, що

робота в медичному закладі надзвичайно виснажлива, клопітка та екстремальна, і коли немає психологічної готовності до неї у практичного психолога, то є ризик виникнення професійного вигорання, що нівелює ефективність такого працівника [4, с.132-134].

Основними аспектами та напрямками психологічної підготовки практичних психологів до професійної діяльності в медичному закладі є [1]:

- психологічна готовність до професійної діяльності;
- розвиненість комунікативних навичок;
- емоційна стійкість;
- стресостійкість;
- емпатійність;
- мобільність;
- розвиток вольових характеристик особистості [1].

Зосередженість закладів освіти при підготовці фахівців практичних психологів для роботи в медичних закладах на розвитку вищезазначених напрямків дозволить отримати кваліфікований психологічний персонал, що надаватиме якісну медико-психологічну допомогу пацієнтам, медичному та управлінському персоналу медичного закладу. При цьому сам практичний психолог буде психологічно стійким до професійного вигорання та деформації [2, с.92-102].

Висновки. У результаті нашого теоретичного дослідження психологічних особливостей професійної підготовки практичних психологів до роботи в медичних закладах ми дійшли висновку, що психологічна готовність до роботи фахівців-психологів визначається конкретними діями закладу освіти, що забезпечують психологічну професійну підготовку до роботи в екстремальних умовах. Заклад освіти має допомагати майбутньому фахівцю розвивати психологічні характеристики, що дозволять не лише ефективно виконувати професійні обов'язки, але й без шкоди для власного психологічного здоров'я реалізовуватися у професійній діяльності.

Список використаних джерел:

1. Антонова Н.О. Психологічні детермінанти готовності до професійної діяльності психолога Н. О. Антонова Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського: зб. наук.пр. Т. 2. Вип. 6. Миколаїв, 2011. С. 28.
2. Вінтюк Ю. Професійна підготовка майбутніх психологів: проблема та її складові Ю. Вінтюк Педагогіка і психологія професійної освіти. 2016. № 3. С. 92-102.
3. Вітенко І.В. Медична психологія за ред. І.С. Вітенко, І.Д. Спіріної. Дніпропетровськ: Дніпро 2008. 200 с.
4. Магдисюк Л. І. Особливості професійного вигорання працівників екстремальних професій Л. І. Магдисюк, Б. В. Павлова Психологічні виміри розвитку сучасної освіти України в умовах євроінтеграції, 19-20 жовтня 2018 р.: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції з нагоди 20-річчя кафедри практичної психології Г.К. Радчук, З.М. Адамська, І.П. Андрійчук. Тернопіль ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. С. 132–134.
5. Михайлов Б. В. Стратегічні шляхи розвитку психотерапії та медичної психології в Україні Б. В. Михайлов, С. І. Табачников, Н. О. Марута та ін. Український медичний альманах. 2004. Т. 7. № 4 (додаток). С. 99–102.